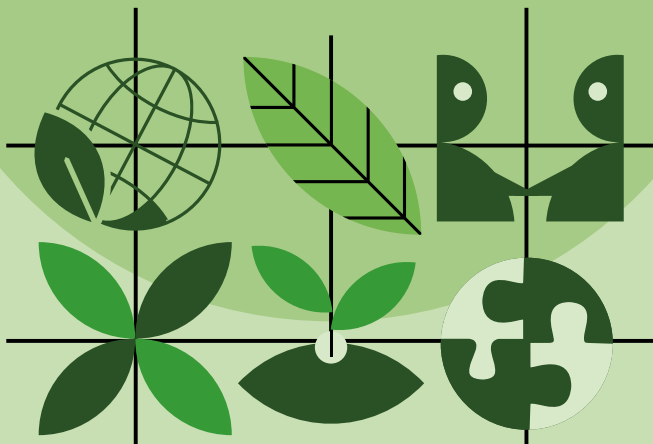

Koosloome töövahendid

See kaartide komplekt on kohandatud versioon
algsest komplektist, mille koostas Network&Co.

Kaardid pakuvad kontseptsioone selgitamaks,
mis on võrgustikuprotsessides oluline.

Milline tegevus omab mõju? Kuidas seda ära
tunda? Ja toetada üksteist koostööni jõudmisel?

Interaktiivne innovatsioon

Interaktiivse innovatsiooni protsessi tulemus on erinevate osalejate jõupingutuste ühine tulem, mis koondab osaliste asjakohased teadmised ja kogemused. Selline protsess erineb **tootmisprotsessis** toimuvast **tehnoloogia siirdest**.

Tehnoloogia siire

teadlane

nõustaja

kasutaja

Ekspertid määratlevad soovitud tulemuse

Tootmisprotsess

tellimus

projekt

tulemuse

Kliendid määratlevad soovitud tulemuse

Interaktiivse innovatsiooni protsess

Algatajad
määratlevad
ühise eesmärgi

avastus
teekond

Kontseptuaalne mõiste: „Interaktiivne innovatsioon”

3

Interaktiivse innovatsiooni protsessi põhijooned

Tegeleb reaalse väljakutsega

Vaatleb reaalselt väljakutset, millega põllumajandustootjad / metsamajandajad silmitsi seisavad ja millele ei ole lihtsat lahendust.

Hõlmab mitut osalist

Ühendab erinevaid inimesi erinevatest sektoritest (nt nõustajad, teadlased, põllumajandustootjad / metsamajandajad, MTÜd, eraettevõtted).

Koostöö

Nõuab partnerite sagedast suhtlemist kogu protsessi vältel, kus osalised jagavad aktiivselt oma teadmisi, oskusi ja kogemusi.

Jagab võimu ja vastutust

Eeldab võimu ja vastutuse jagamist, tunnustades eri valdkondade ekspertiisi.

Töö projektidega või võrgustikes

Projektid

- Edukuse määrab klient
- Keskkel kohal on toode
- Struktuur on määrav
- Keskendutakse ülesannetele ja kokkulepetele
- Reeglid, menetlused ja sanktsioonid
- Hierarhia
- Supervisioon
- Teekond on eelnevalt kaardistatud
- Töövõtjad vastutavad kliendi ees
- Juhtkonna poolne toetus
- Tulemuste hindamine mõõdikutega

Võrgustikud

- Edukuse määravad algatajad
- Keskkel kohal on ambitsioon
- Loomeprotsess ja võimalused on määravad
- Keskendumine suhetele ja energiale
- Vabadus ebaõnnestuda ja sellest õppida
- Võrdsus, vabatahtlikkus
- Mentorlus
- Teekonda avastatakse
- Korraldaja vastutab võrgustiku ees
- Suhteid hoitakse kogu võrgustikus
- Protsessi kirjeldatakse jutustavas vormis

Algatusvõrgustikud on kui maadeavastusreis, millele asuvad vabatahtlikud reisijad. Sellised võrgustikud eeldavad energia reguleerimist ja jutustavas vormis aruandlust õpitu kohta.

Teabe edastamine

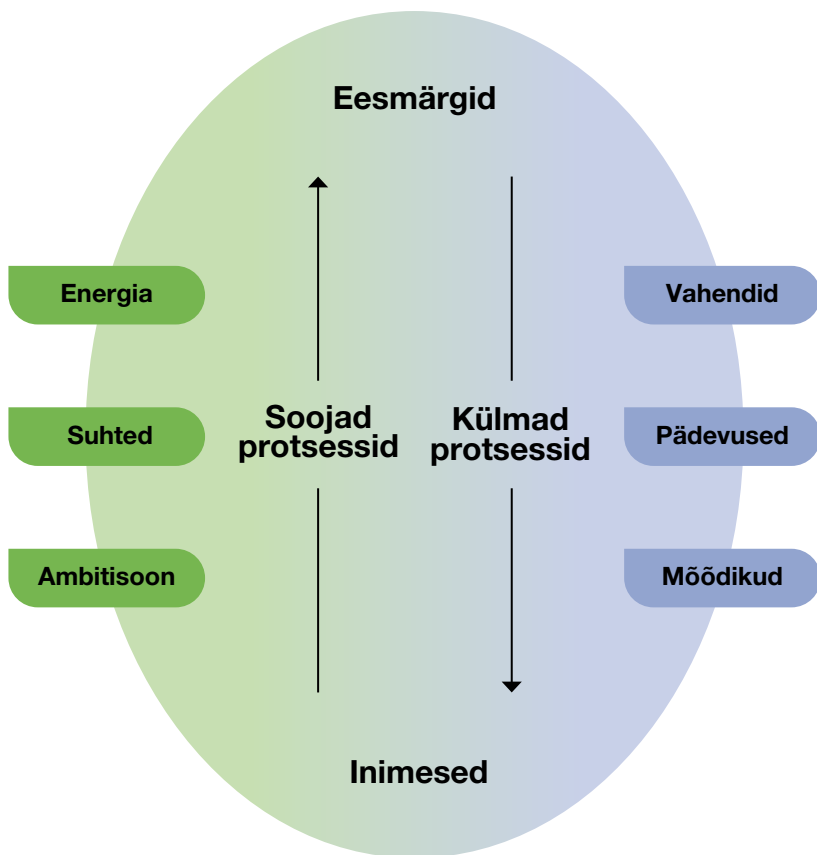
 → Kook kahaneb →

 → Kook kasvab →

Küpsetame koos
uue koogi

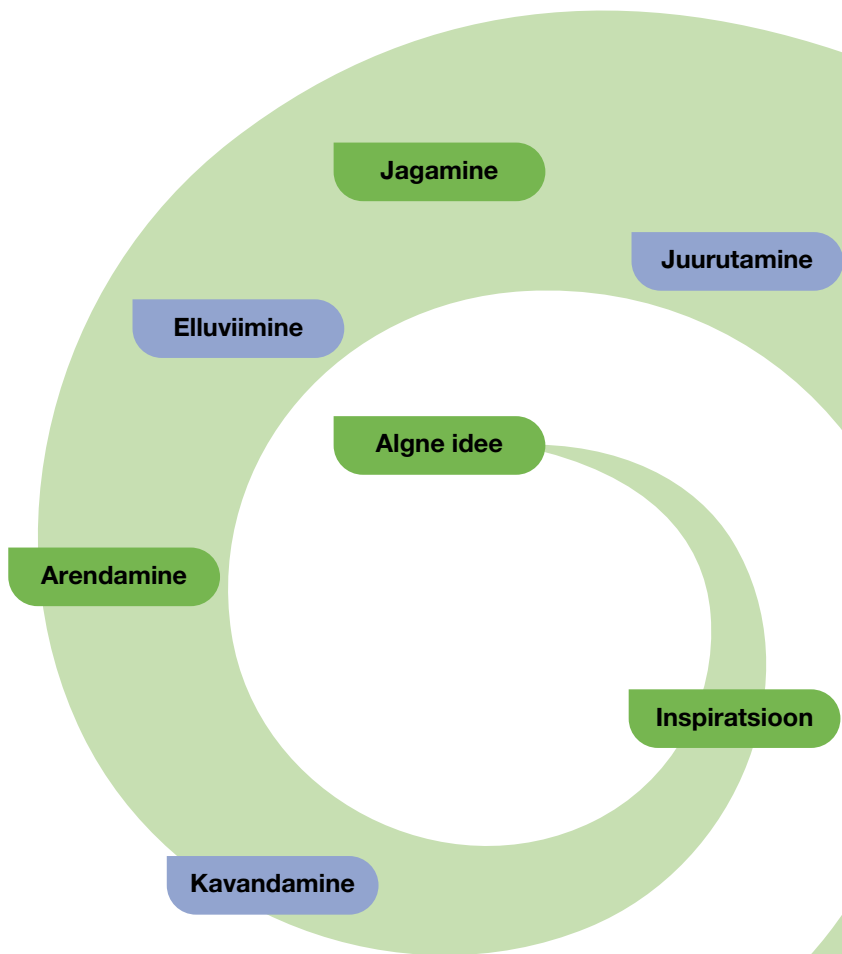
Soojad ja külmad protsessid

7

Algatusspiraal

- Tähelepanu vajav soe protsess
- Tähelepanu vajav külm protsess

Algatusspiraal

9

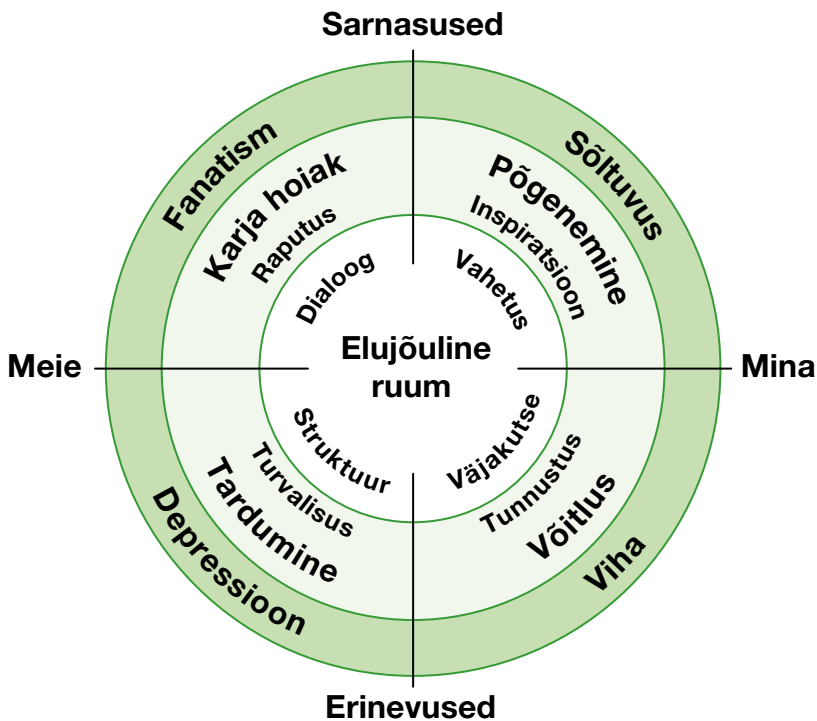
Algatused arenevad mitmes etapis, igaühes neist on erinevad osalised ja tegevused.

Etapp	Osalised	Tegevused
Algne idee	Algatajad	Vaatavad raamidest välja
Inspiratsioon	Toetajad	Loovad sooja võrgustiku
Kavandamine	Juhid Rahastajad	Loovad võimalused eksperimenteerimiseks
Arendamine	Eksperdid Varustajad	Katsetavad uusi praktikaid
Elluviimine	Huvirühmad	Võtavad positsiooni uuenduse rakendamiseks
Jagamine	Kasutajad	Jagavad kogemusi võimalike uute kasutajatega
Juurutamine	Juhid Valvurid	Parandavad tingimusi uuenduste saamisel üldiseks tavaks

Algatused ei arene alati etappide selles järjekorras. Vahel astutakse spiraalis samm tagasi ning mõnda etappi läbitakse mitu korda.

Kokkukuuluvusring

○ Konstruktiivsed mustrid ○ Kaitsemustrid ● Hävitusslikud mustrid

Kokkukuuluvusring näitab võrgustikus esineda võivaid suhtlemise mustreid. See aitab mõista erinevaid võimalusi elujõu esile toomiseks.

Sarnasused ja erinevused: nende pooluste vahel loovad inimesed omavahelisi sidemeid, mis põhinevad ühisel ambitsioonil ja uudishimul.

Mina ja meie: nende pooluste vahel hakkavad inimesed aktiivselt osalema ja oma püüdlusi üksteisega kooskõlastama. Seda tehes hoolitsevad nad nii omaenda kui ka võrgustiku huvide eest.

Elujõuline ruum: osalemine tundub mõtestatud ja pühendunud. On ruumi uudishimule ja loovusele. Inimesed julgevad teha vigu ja õppida. Elujõulises ruumis luuakse energiat, samas kui väljaspool seda energia kahaneb.

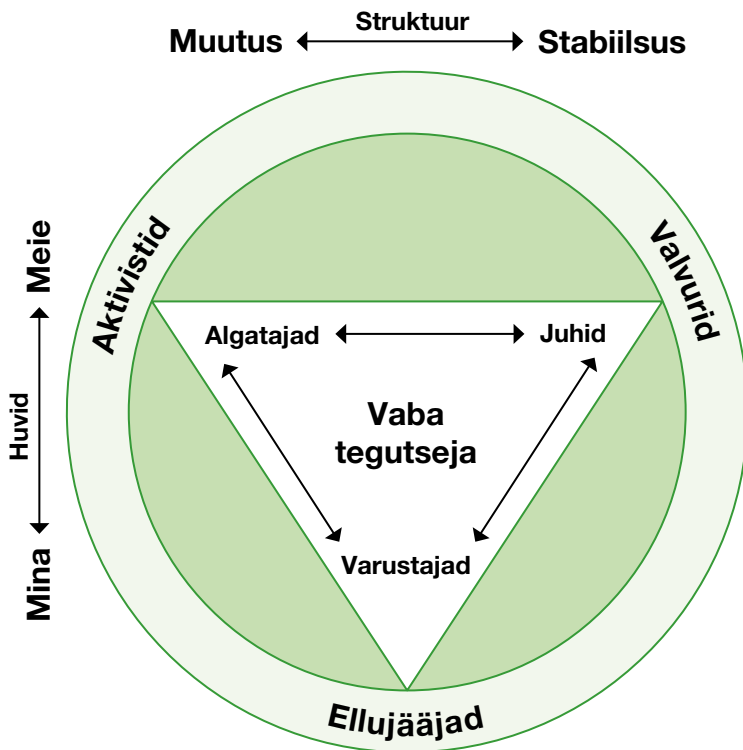
Konstruktiivsed mustrid suurendavad elujõudu ja kokkukuuluvust. Neid mustreid on võimalik tugevdada.

Kaitsemustrid näitavad inimeste käitumist isikliku turvatunde nimel.

Hävituslikud mustrid muudavad halva veel hullemaks ja kisuva võrgustikku laiali.

Koosloome kolmnurk

Koosloome kolmnurk toob välja teineteist täiendavad positsioonid.

Algatajad julgustavad muutusi. Neil on tugevad ambitsioonid ja nende energia on nakkav.

Juhid valvavad struktuure. Nad võivad avada uksi või hoida neid suletuna.

Varustajad toovad algatusele kuju ja sisu andmiseks vajalikud elemendid, näiteks inimesed, teadmised, materjalid, ligipääsu teistele võrgustikele jne. Nad teevad seda tingimustes, mida juhid kontrollivad ja algatajad püüavad muuta.

Koosloome eeldab, et inimesed aktsepteerivad teisi inimesi täiendavatel positsioonidel. Need osalejad võivad asuda ka väljaspool elujõulist ruumi, panustamata ühisesse ambitsiooni:

Valvurid kontrollivad struktuure ja ei luba muutusi.

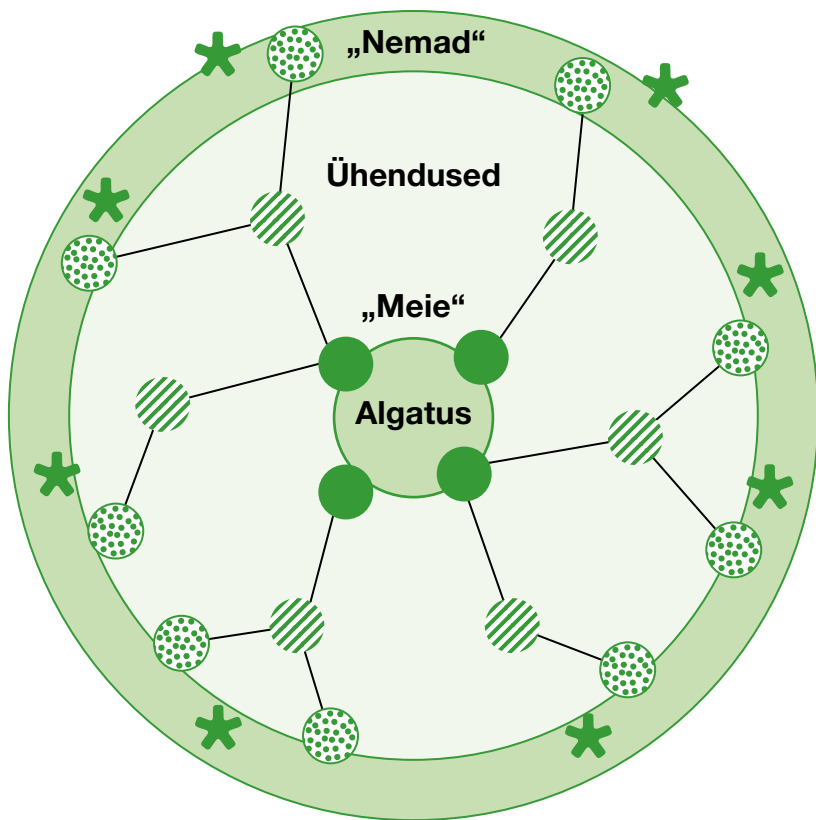
Ellujääjad ei võta riske. Nende enda heaolu on esmatähtis.

Aktivistid otsivad iga hinna eest võimalusi muutuste läbiviimiseks.

Vabad tegutsejad kasutavad oma vabadust selleks, et teha kõik vajalik eluterve, loova ja kaasva võrgustiku loomiseks ning hoidmiseks. Teised hindavad vabu tegutsejaid nende jõupingutuste eest; ka siis kui nad vajaduse piirest väljapoole püüdlevad. Võrgustik saab korralikult toimida üksnes siis kui selles on vähemalt ühe vaba tegutseja, kes astub neid täiendavaid samme, ilma et seda nõutaks.

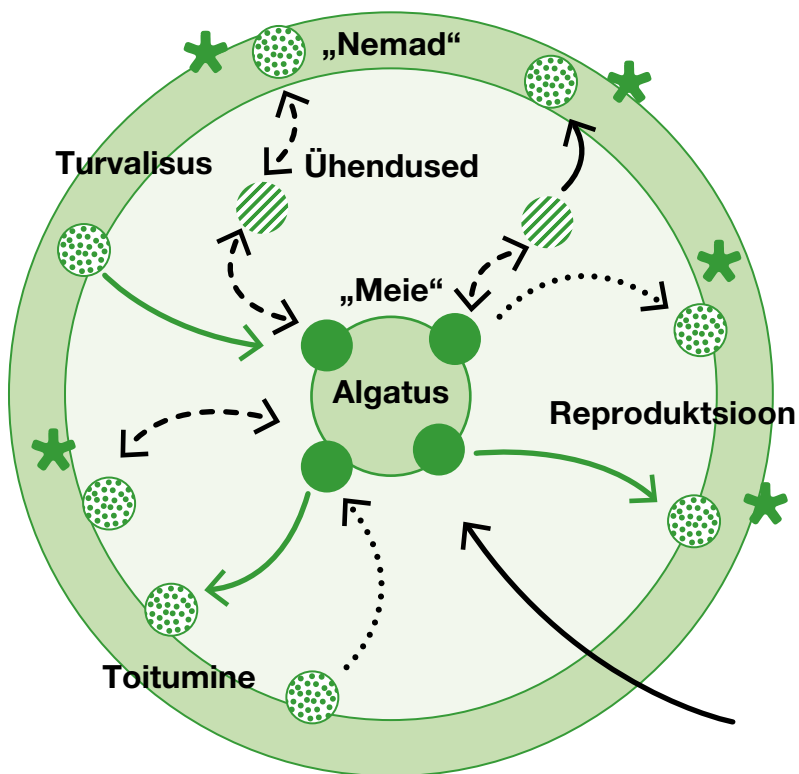
Võrgustiku analüüs

● Edasikandjad ★ Tegurid ● Osalejad ▨ Ühendused

Kompleksanalüüs

● Edasikandjad ★ Tegurid ● Osalejad ▨ Ühendused

↔ Partner:
vahetus

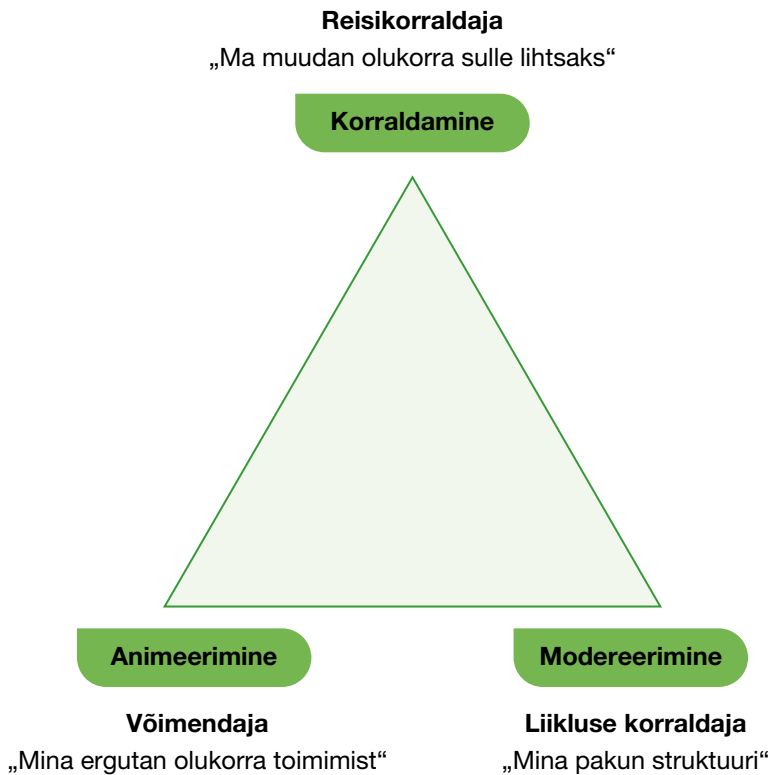
...> Parasiit:
mõjutab

→ Kiskja/saak:
ühepoolne

→ Katk:
ähvardav

Hõlbustamise kolmnurk

Milline on sinu hõlbustamise stiil?

Juhendaja teenindab tegevust

Juhendaja teenindab võrgustiku (kliendi, töörühma jne) ambitsioone ja soove. Ta on varustaja koosloome kolmnurga terminoloogias. Hõlbustamise kolmnurk näitab erinevaid viise, kuidas seda teenindavat rolli täita.

Moderaatorid loovad ülesehituse: koostavad päeva- ja ajakava, toovad sisse vestluse ja arutelumeetodid, juhivad koosolekuid jne.

Animaatorid ergutavad inimesi võrgustikus osalema ja aktiivselt kaasa töötama. Nad keskenduvad entusiasmile ja koostöö tõkete kõrvaldamisele. Nad suurendavad rühma energiat.

Korraldajad lihtsustavad võrgustikus osalemist ja oma panuse andmist. Nad teevad kõik, mis on vajalik, et võimaldada osalejatel ühise ettevõtmise sisule keskenduda. Nad tegutsevad nagu reisibüroo, mis tagab, et kliendid saavad muretu reisi nautida.

Praktikas teevad juhendajad asju, mis kuuluvad igasse nurka. Kasulikud küsimused on:

- 1 Kuhu paigutaksite end kolmnurgas oma isiklike eelistuste järgi?
- 2 Mida on teie võrgustikus praegu kõige rohkem vaja?
- 3 Kuidas saaksite oma võrgustiku toimivust parandada?

Kui teete võrgustiku heaks asju, mida teil otse ei oodata, ja võrgustiku osalised on teile selle eest tänulikud, käitute vaba tegutsejana. See roll nõuab suurt pühendumust ja oskuslikku tegutsemist.

Kaaslase nõustamine

Alustuseks

Koostage nimekiri arutelu teemadest. Leppige kokku aeg. Alustage kõige pakilisemast küsimusest.

1 Sõnastage küsimus

Jutustaja räägib täpselt nii palju, et osalejad mõistaks küsimuse olemust.

2 Koguge teavet

Osalejad esitavad küsimusi senikaua, kuni on kogunenud piisavalt teavet analüüsiks.

3 Analüüsige

Valige ja kasutage võrgustikutöö vahendeid, mis aitavat toimunut mõista.

4 Sõnastage küsimus uuesti

Jutustaja sõnastab vajadusel küsimuse ümber.

5 Pakkuge nõu

Osalejad räägivad, mida teeksid nemad jutustaja olukorras. Arutelu ei toimu!

6 Kokkuvõte

Jutustaja avaldab, milline nõuanne tundus talle sobivaim ja miks.

Lõpetuseks

Iga osaline kirjeldab, mida ta selles vestluses tähele pani. Vajadusel võib kokku leppida järelkohtumise.

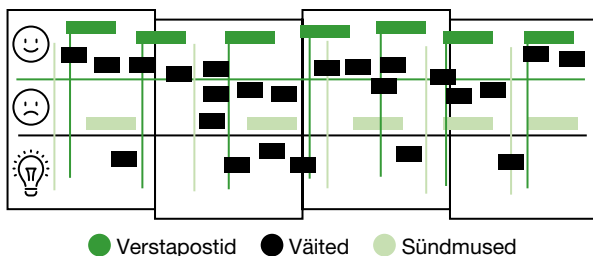
21

Energia ajajoon

Energia ajajoon visualiseerib võrgustikus toimunut. See on aluseks arutelule toimunud protsessi üle, tulemuste lahti mõtestamiseks ja võimalike edasiste plaanide jaoks. Selle meetodi tähtsaimaks tunnuseks on keskendumine energiale.

Ajajoone osad: üksteise kõrvale paigutatud plakativõrgustikud.

- Ülemine rida (naerunägu): hetked, mis andsid energiat.
- Keskmine rida (kurb nägu): hetked, mis kulutasid energiat.
- Alumine rida (elektripirn): pöörded ja tähelepanekud.

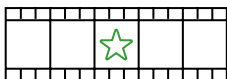
Õppimise ajalugu

Nagu rändajad peavad logiraamatuid, on ka algatusvõrgustikel mõistlik üles tähendada õpetlik ajalugu oma teekonnal saadud kogemustest. Energia ajajoone muutmine jutustuseks ja sellele analüüsi lisamine annab kokku õppimise ajaloo.

Ajajoon → jutustus + analüüs = õppimise ajalugu

Hea õppimise ajaloo tunnused:

Lugu rullub lahti kui filmistseenide kaudu. Sellel on algus ja sündmuste ahel, mis jõuab välja tänasesse. Igas stseenis toimub midagi, mis muudab kogu loo kulgu.

Igale stseenile lisandub analüüs. Mitmesugused võrgustikutöö vahendid aitavad eelduseid nähtavaks teha ja protsessi paremini mõista.

Meetod tagasi ja edasi vaatamiseks

See on kiire viis tegevuse hindamiseks. Tehke kolm veergu ja täitke need mõttekaartidega (üks avaldus ühel kaardil):

Pärlid: saavutused, avastused, hinnalised asjad, energiat andnud aspektid jne.

Pusled: raskused, sulle arusaamatud asjad, pettumused, lahendamata probleemid jne.

Ettepanekud: ideed paremate asjade tegemiseks või paremaks tegutsemiseks. Kas korraldaja või tagasiside andjate poolt.

Meetodi põhimõtted tänuväärse tagasiside saamiseks:

- 1 Vädi hinnanguid:** kui esitad positiivset ja negatiivset, siis hindad oma standardi järgi, teeseldes, et tead paremini. Samas sul pole kunagi tervikpilti ja hinnang kulutab energiat. Kellelegi ei meeldi, kui teda hinnatakse.
- 2 Otsi tasakaalu:** mainige seoseid ja asju, mis teid hämmeldavad.
- 3 Pakenda kriitika pusledeks:** kõik, mis võtab energiat, on signaal parandamiseks. Pusle on üleskutse uurima. See jätab võimaluse avardada mõtlemist ja õppida sellest, mis ei õnnestunud ootuspäraselt.
- 4 Kõike üle vaadates:** mida soovitate teha edaspidi teistmoodi? Ja milliseid ideid sa ise kaasa võtad?

Pärlid

Pusled

Ettepanekud

Vali võrgustikutöö meetod

Mudelid: mustrite äratundmine ja võimalused tõhusaks tegutsemiseks

Protsess. Algatusspiraal

- Kui kaugele on idee arenenud ja millised on järgmised sammud?

Osalised. Võrgustiku analüüs

- Millisel määral on osalejad kaasatud?
- Keda on vaja algatuse edasi viimiseks?

Suhted. Kompleksanalüüs

- Milline on algatajate ja teiste osaliste vaheliste suhete kvaliteet?
- Millised suhted vajavad tähelepanu?

Positsioonid. Koosloome kolmnurk

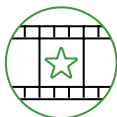
- Millistel positsioonidel osalised asuvad?
- Milliseid muutusi on vaja, et koosloome oleks võimalik?

Koostoime. Kokkukuuluvusring

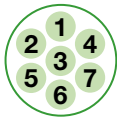
- Milline on koostöö kvaliteet võrgustikus?
- Kuidas saab elujõulisust parandada?

Meetodid: juhised

Seire. Ajajoon / õppimise ajalugu / pärlid-pusled-ettepanekud

- Kuidas protsessi jälgida?
- Kuidas protsessist juhtidele aru anda?

Peegeldus. Soovitus sekkumiseks

- Näpunäited tähendusliku vestluse pidamiseks ning kaaslaste omavaheline nõustamine

